

Slovenija

RADA

bere

Slovenska društva, ustanove
in projekti v Sloveniji, ki se
ukvarjajo s promocijo bralne
kulture in kakovostne
mladinske literature

Izdajatelj: Slovenska sekcija IBBY in Društvo Bralna značka Slovenije - ZPMS
Uredile: Tina Bilban, Tilka Jamnik, Gaja Kos, Petra Potočnik
Oblikovanje: Urška Dolenc
Jezikovni pregled: Darka Tancer-Kajnih

Publikacijo sofinancira Javna agencija za knjigo Republike Slovenija.

Ljubljana, 2024

Slovenska društva, ustanove in projekti
v Sloveniji, ki se ukvarjajo
s promocijo bralne kulture in kakovostne
mladinske literature

Vsebina

- 6 Slovenska sekcija IBBY
- 8 Javna agencija za knjigo RS
- 12 Društvo Bralna značka Slovenije
- ZPMS
- 14 Knjižnična pokrajina v Sloveniji
- 16 Revija *Otrok in knjiga*
- 18 Pionirska - center za mladinsko
književnost in knjižničarstvo,
Mestna knjižnica Ljubljana
- 20 Bralno društvo Slovenije (BDS)
- 22 Sekcija za otroško in mladinsko
književnost pri Društvu
slovenskih pisateljev
- 24 Zveza društev slovenskih likovnih
ustvarjalcev, Sekcija ilustratorjev
- 26 Društvo slovenskih književnih
prevajalcev
- 28 Center ilustracije
- 30 Društvo slovenskih literarnih
kritikov
- 32 Zbornica založnikov in
knjigotržcev pri Gospodarski
zbornici Slovenije

- 36 Televizija Slovenija: Uredništvo otroških in mladinskih oddaj
- 38 Radio Slovenia
- 40 Revijalni program za mlade bralce
- 42 Kinobalon v Kinodvoru
- 44 Bukla - Brezplačna revija o dobrih knjigah
- 46 Knjižnica pod krošnjami
- 48 Nacionalni mesec skupnega branja
- 50 Oko besede: srečanje slovenskih mladinskih pisateljev
- 51 Ljubljanski pripovedovalski festival
- 52 Pravljični dan
- 53 Festival stripa Tinta Ljubljana in nagrade zlatirepec
- 54 Itn. Festival angažiranega pisanja
- 55 Festival izvirne slovenske slikanice
- 56 Mladinski literarni festival Bralnice pod slamnikom
- 57 Otroški knjižni festival
- 58 S knjigo preko meja Slovenije: Avstrija
- 60 S knjigo preko meja Slovenije: Hrvaška
- 62 S knjigo preko meja Slovenije: Italija
- 64 S knjigo preko meja Slovenije: Madžarska

Slovenska sekcija IBBY

*Mednarodna zveza
za mladinsko književnost
IBBY*

Slovenska sekcija IBBY je bila ustanovljena leta 1992 kmalu po slovenski osamosvojitvi. Sekcija povezuje, informira, vodi in spodbuja različne institucije in posameznike, ki delujejo na področju mladinske književnosti, jo ustvarjajo, preučujejo in promovirajo. Je ena od osrednjih institucij na področju mladinske književnosti v Sloveniji.

Prav na kongresu IBBY v Ljubljani leta 1966 je bil izbran 2. april, rojstni dan danskega pravljicarja Hansa Christiana Andersena, kot **mednarodni dan knjig za otroke**, ki ga od takrat praznujemo vsako leto. Slovenska sekcija IBBY je bila dvakrat sponzorica tega praznika, leta 1997, ko sta poslanico **Otroštvo je poezija življenja, poezija je otroštvo sveta**

pripravila ilustrator Matjaž Schmidt in pesnik Boris A. Novak, in leta 2020, ko sta poslanico *Lakota po besedah* pripravila pisatelj Peter Svetina in ilustrator Damijan Stepančič.

Slovenska sekcija IBBY vsako leto podeli nagrado in priznanja Slovenske sekcije IBBY promotorjem branja in mladinske književnosti. Kot združenje, ki vseskozi podpira programe za promocijo branja in promovira kvalitetno slovensko književnost za mlade bralce, je tudi nominacijsko telo za osrednje mednarodne nagrade na tem področju: IBBY iRead in IBBY Asahi, nagradi za promotorje branja, Andersenovo nagrado, Spominsko nagrado Astrid Lindgren in IBBY častno listo. Odlični slovenski ustvarjalci so tako prepoznani tudi v mednarodnem prostoru, dva pa sta se uvrstila tudi med finaliste za Andersenovo nagrado, osrednjo mednarodno nagrado na področju mladinske književnosti, ki jo IBBY bienalno podeljuje avtorju in ilustratorju za celoten opus: ilustratorka Marija Lucija Stupica leta 2000 in pisatelj Peter Svetina leta 2020 in 2022.

📍 Slovenska sekcija IBBY
Mestna knjižnica Ljubljana
Kersnikova 2 ulica
1000 Ljubljana

✉ ibby.slovenia@gmail.com

🌐 www.ibby.si

Javna agencija za knjigo RS

Foto: JAK RS

Foto: Aleš Revžer za KZS

Javna agencija za knjigo RS (JAK RS), ustanovljena leta 2009, je osrednja državna institucija za področje knjige. Pokriva celotno knjižno verigo – od podpore avtorjem, založnikom in knjigotržcem do spodbujanja literarnih prireditev in bralne kulture ter promocije slovenske literature v tujini. JAK RS je organizirala častno gostovanje Slovenije na Frankfurtskem knjižnem sejmu leta 2023 in na sejmu otroških knjig v Bologni leta 2024.

Foto: JAK RS

Rastem s knjigo

Projekt *Rastem s knjigo* je nacionalni projekt spodbujanja bralne kulture, namenjen učencem 7. razreda vseh osnovnih šol in dijakom 1. letnika vseh srednjih šol. Osrednji cilji projekta so promocija slovenskih avtorjev in kakovostne mladinske literature ter spodbujanje mladih k branju. V okviru projekta vsak učenec prejme izbrano knjigo slovenskega avtorja, kar prispeva k večji dostopnosti knjig. Hkrati projekt poudarja tudi pomen obiskovanja knjižnic. Učenci v okviru projekta obiščejo lokalne splošne knjižnice, kjer se seznanijo z njihovim delovanjem, storitvami in ponudbo. Namen teh obiskov je spodbuditi mlade, da knjižnice prepoznajo kot pomemben vir znanja in kulture ter pristočasne dejavnosti.

Projekt *Rastem s knjigo* pripravlja JAK RS v sodelovanju z Ministrstvom za kulturo, Ministrstvom za vzgojo in izobraževanje, Pionirsko – centrom za

mladinsko književnost in knjižničarstvo pri Mestni knjižnici Ljubljana (MKL), Zavod RS za šolstvo in Združenjem splošnih knjižnic. Izvaja se v sodelovanju s splošnimi knjižnicami, slovenskimi osnovnimi in srednjimi šolami, osnovnimi šolami s prilagojenim programom, zavodi za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami ter osnovnimi in srednjimi šolami v zamejstvu (Avstrija, Madžarska, Italija). Pri projektu sodelujejo tudi učitelji, ki poučujejo slovenščino v tako imenovanih sobotnih šolah (ZDA, Avstralija), pri dopolnilnem pouku v tujini (Belgija, Bosna in Hercegovina, Srbija, Hrvaška, Francija idr.) ter v Evropskih šolah (Bruselj, Luksemburg, Frankfurt idr.).

Več o projektu

 <http://www.jakrs.si/en/reading-promotion-in-slovenia/growing-up-with-a-book/>

Pot knjige

Projekt *Pot knjige*, od avtorja do bralca je zasnovala JAK RS v sodelovanju z Bralnim društvom Slovenije (BDS), da bi z njim prikazala proces nastanka knjige od avtorja do bralca. Skozi strip pisatelja Žige X Gombača in ilustratorja Davida Krančana nas vodi simpatičen lik knjižnega molja, ki otrokom na zabaven način predstavi svet knjig.

Cilji projekta so

- **spodbujanje branja med učenci 1. in 2. triletja osnovne šole;**
- **prikaz procesa nastanka knjige ter spoznavanje poklicev v založništvu in knjižnem trženju;**
- **seznanjanje z ilustracijo in stripom kot oblikama knjižnega ustvarjanja;**
- **spodbujanje obiskov avtorjev na šolah in povezovanje učencev z ustvarjalci.**

Pot knjige je na voljo v obliki razstave plakatov, ki gostuje po slovenskih šolah, knjižnicah in drugih ustanovah, ter kot istoimenski strip, ki je bil prvič izdan leta 2016.

Strip in razstava *Pot knjige* sta razdeljena v naslednje tematske sklope:

- Rojstvo knjige – predstavitev avtorja, založbe, tiska in e-knjige;
- Knjiga sreča bralca – predstavitev knjigarne in knjižnice;
- Zaljubimo se v knjige – predstavitev različnih možnih promocij, vključno z nagradami in projekti;
- V objemu besed – srečanje bralcev z ustvarjalci knjige, kjer naš junak knjižni molj najde svoj novi dom.

Foto: JAK RS

Leta 2021 je nastala še druga knjižica projekta z naslovom *Pot knjige: Skrivnost izginulih črk*. Ta poučna zgodba, prav tako v obliki stripa, je zasnovana interaktivno in poleg zgodbe ponuja deset gesel o branju, ki poudarjajo pomembnost knjig, zgodb, branja in pisanja.

Več o projektu:

 <http://www.jakrs.si/bralna-kultura/pot-knjige/>

Razpisi in javni pozivi Javne agencije za knjigo Republike Slovenije

Možnosti financiranja na področju bralne kulture in literarnih prireditev

JAK RS sofinancira programe in projekte, ki spodbujajo razvoj bralne kulture pri različnih ciljnih skupinah ter promovirajo knjigo in branje kot vrednoto. Prav tako financira literarne prireditve v Sloveniji in zamejstvu, ki promovirajo slovenske avtorje ter ustvarjalnost na področju leposlovja in humanistike, vključno z literarnimi nagradami.

Na področju bralne kulture in literarnih prireditev JAK RS izvaja naslednje javne razpise:

- štiriletni razpis za sofinanciranje kulturnih programov na področju bralne kulture in literarnih prireditev;
- dvoletni razpis za sofinanciranje kulturnih projektov na področjih knjige (področji bralna kultura in literarne prireditve);
- dvoletni razpis za sofinanciranje kulturnih dejavnosti v knjigarnah;
- letni razpis za izbor knjig v okviru nacionalnega projekta Rastem s knjigo.

Kontakt:

✉ sabina.tavcar@jakrs.si

Možnosti financiranja na področju mednarodnega sodelovanja

Ena od oblik mednarodne promocije, ki jo izvaja JAK RS, je **sofinanciranje prevodov iz slovenščine v tuje jezike**. Agencija vsako leto objavi razpisa za sofinanciranje stroškov prevodov iz slovenščine v tuje jezike ter za sofinanciranje tiska slovenskih knjig, izdanih v tujih jezikih. Na oba razpisa se lahko prijavijo le založbe s sedežem v tujini.

Poleg tega JAK RS vsako leto objavi tudi **poziv za mobilnost**. Slovenski avtorji, prevajalci, uredniki in literarni agenti se lahko prijavijo za kritje potnih stroškov za udeležbo na literarnih ali strokovnih dogodkih v tujini. Vlogi je treba priložiti vabilo in program dogodka. Poziv je objavljen enkrat letno in je odprt do porabe sredstev.

Kontakt:

✉ katja.urbanija@jakrs.si

🌐 <https://www.jakrs.si/javni-razpisi-in-pozivi/razpisi-in-pozivi>

📍 Javna agencija za knjigo RS
Metelkova ulica 2b
1000 Ljubljana

☎ 01 369 58 20

✉ gp.jakrs@jakrs.si

🌐 www.jakrs.si

Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS

Društvo [Bralna značka Slovenije](#) – ZPMS je nevladna organizacija, ki strokovno in organizacijsko vodi gibanje *Bralna značka*. Z različnimi programi spodbuja k prostovoljnemu branju v prostem času predvsem otroke in mlade, a tudi druge skupine bralcev.

Cilj *Bralne značke* je podpirati vseživljenjski razvoj bralne kulture in bralne pismenosti. Pri tem se opira na mrežo šol in knjižnic ter na sorodne organizacije.

Gibanje sta kot dobro mentorsko prakso v šolskem letu 1960/61 osnovala profesor slovenščine Stanko Kotnik in pisatelj Leopold Suhodolčan na osnovni šoli Prevalje na Koroškem. Danes gibanje s svojimi pobudami vsako leto povezuje okrog 140.000 bralcev. Pri branju jih podpira veliko število mentorjev - knjižničarjev, učiteljev, vzgojiteljev in drugih strokovnjakov, pa tudi ustvarjalcev in založnikov; otroke k branju

spodbujajo tudi njihove družine. *Bralna značka* s svojimi programi deluje tudi preko meja slovenske države in je zaradi svoje vloge v nacionalni kulturi vpisana v [Register slovenske nesnovne kulturne dediščine](#).

Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS

- skrbi za smernice izbora bralnih gradiv in pripravlja orodja zanje ([Izbori bralnih gradiv](#), [Priporočilnica](#));
- pripravlja strokovne podlage za razvoj sodobnih strategij spodbujanja branja;
- informira o razvoju bralne, knjižne in književne kulture;
- skrbi za dobro in hitro povezovanje mreže sodelavcev ter pretok informacij;
- organizira strokovna [izobraževanja](#) in izmenjave;

- koordinira obiske slovenskih ustvarjalcev;
- skrbi za motivacijska knjižna darila (zbirka Zlata bralka, zlati bralec) in se zavzema za kakovost mladinskih knjig;
- pripravlja motivacijsko gradivo in priznanja;
- razvija različne vzorčne programe in projekte za različne starostne skupine (npr. Medgeneracijsko branje);
- sodeluje s sorodnimi organizacijami v Sloveniji in na mednarodni ravni;
- je član Zveze prijateljev mladine Slovenije, v mednarodnem prostoru deluje kot član Slovenske sekcije IBBY in mednarodnega združenja FELA (Zveza evropskih bralnih društev).

Bralna značka je nosilka številnih priznanj in nagrad, med drugim nagrade Slovenske sekcije IBBY, Schwentnerjevega priznanja ter zlatega znaka Republike Slovenije. V mednarodnem prostoru pa prejemnica nagrade za inovativno prakso s področja promocije bralne kulture, ki jo podeljuje Združenje evropski bralnih društev FELA.

- 📍 Društvo Bralna značka Slovenije - ZPMS
Trg prekomorskih brigad 1
1000 Ljubljana
- ✉ info@bralnazacka.si
- 🌐 <https://www.bralnazacka.si/sl/>

Knjižnična krajina v Sloveniji: temelj promocije bralne kulture

Slovenska knjižnična krajina, ki pomembno vpliva na odnos posameznikov do bralne kulture, sloni na petih stebrih: šolske knjižnice, splošne knjižnice, specialne knjižnice, visokošolske knjižnice ter nacionalna knjižnica. Šolske in splošne knjižnice lahko posameznika spremljajo skozi vse življenje. Mreža 58 splošnih knjižnic z 273 podružnicami in 13 mobilnimi knjižnicami zagotavlja dostopnost knjig in branja na skorajda celotnem področju Slovenije. Ko temu dodamo še 821 šolskih knjižnic, ki jih lahko mladi uporabljajo v teku celotnega šolanja, postane razvidno, kako pomembna je potencialna moč knjižnic pri promociji bralne kulture.

TEDEN SPLOŠNIH KNJIŽNIC, 18.–22. NOVEMBER 2024

ZBERIMO *se* v knjižnici!

Usvajanje branja, dostopnost informacijskih virov, omogočanje estetskega užitka ob izjemnih ilustracijah in besedilih, pridobivanje znanja iz strokovnih besedil so le nekatere izmed dejavnosti, ki jih omogočajo knjižnice. Tu se pričenjajo številni projekti, ki razvijajo bralno kulturo. Pri tem imajo pomembno vlogo tudi knjižnične organizacije, ki s svojim delovanjem presegajo okvirje lokalnega pomena, kot so Pionirska – Center za mladinsko književnost in knjižničarstvo pri Mestni knjižnici Ljubljana, Center za spodbujanje bralne pismenosti pri Mariborski knjižnici in Sekcija za mladinsko knjižničarstvo pri Zvezi Bibliotekarskih društev Slovenije.

Številni projekti in programi širijo bralno kulturo med bralci vseh starosti. Za prodornimi projekti stojijo entuziastični in predani knjižničarji, ki uporabnikom s svojim delom zagotavljajo dostop do gradiva, informacij in knjižničnih uslug. Od leta 1967 Zveza bralnih društev v Slovenije podeljuje najvišje državno priznanje na področju bibliotekarstva. **Nagrada je poimenovana** po bibliotekarju, jezikoslovcu in literarnem zgodovinarju **Matiji Čopu**. Izbor nagrajencev pa prinaša vpogled v raznolikost aktivnosti, ki jih zagotavljajo knjižnice.

Povezave:

Zveza bibliotekarskih društev Slovenije:
www.zbds-zveza.si

Splošne knjižnice:
www.knjiznice.si

Nacionalna knjižnica:
www.nuk.uni-lj.si

Šolske knjižnice
<https://www.zbds-zveza.si/sekcija-za-solske-knjiznice/>

Center za spodbujanje
bralne pismenosti:
www.mb.sik.si/center-zasposbujanje-bralne-pismenosti.html

Sekcija za mladinsko knjižničarstvo:
<https://zbds-zveza.si/sekcija-za-mladinsko/>

Revija Šolska knjižnica:
<https://www.zrss.si/strokovne-revije/solska-knjiznica>

Knjižnica, revija za področje
bibliotekarstva in informacijske znanosti:
<https://knjiznica.zbds-zveza.si/>

Facebook: Zveza bibliotekarskih
društev Slovenije:
<https://www.facebook.com/sekcijasplosneknjiznice/>

Facebook: Sekcija za splošne knjižnice:
<https://www.facebook.com/sekcijasplosneknjiznice/>

Slovenske splošne knjižnice priporočamo:
<https://www.dobreknjige.si/>

Revija *Otrok in knjiga*

Otrok in knjiga je edina slovenska revija, specializirana za vprašanja otroške in mladinske književnosti, književne vzgoje ter s knjigo povezanih medijev. Izhajati je začela v začetku sedemdesetih let, v času razcveta mladinske književnosti v svetu in pri nas, ki je sovpadal z velikimi premiki na področju teoretične misli o mladinski književnosti.

Revija je bila ustanovljena z namenom, da pomaga uveljaviti otroško in mladinsko književnost kot pomembno področje besedne umetnosti, ki ga je potrebno sistematično obravnavati v okviru literarne vede. Stalni izdajatelj je Mariborska knjižnica, kjer ima revija tudi svoj sedež.

Revija sodeluje s pomembnimi domačimi in tujimi strokovnjaki ter ustvarjalci. Namenjena je vsem, ki se ukvarjajo s proučevanjem, poučevanjem, posredovanjem in

ustvarjanjem otroške in mladinske književnosti. S svojimi vsebinami se prilagaja raznolikosti ciljne publike. Prvi del je namenjen znanstvenim in strokovnim člankom, drugi del pa vključuje aktualne informacije o ustvarjalcih, nagradah, razstavah in drugih pomembnih dogodkih.

Osrednji cilji revije so raziskovanje otroške in mladinske književnosti, podpiranje mednarodnega dialoga, razvijanje bralne kulture ter spodbujanje kakovostnega literarnega ustvarjanja. Med njene redne dejavnosti sodijo priprava simpozijev, posvetovanj in okroglih miz, ki osvetljujejo aktualne teme in probleme iz različnih zornih kotov ter zapolnjujejo strokovne vrzeli.

Revija *Otrok in knjiga* (z Mariborsko knjižnico) je bila leta 1996 soustanoviteljica **nagrade večernica** in je tudi njena solastnica.

- 📍 Mariborska knjižnica
Rotovški trg 2
2000 Maribor
- ✉ Andreja Erdlen:
andreja.erdlen@mb.sik.si
- 🌐 <https://knjiznica-mb.si/revija-otrok-in-knjiga/o-reviji>

Pionirska - center za mladinsko književnost in knjižničarstvo

Mestna knjižnica Ljubljana, Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo, kompetenčni center za področje mladinskega knjižničarstva, je v Sloveniji osrednji center s področja mladinske književnosti, knjižničarstva in promocije branja. Zbira in proučuje informacije in gradivo s svojega področja ter jih posreduje v slovenski in mednarodni prostor. V ta namen hrani arhiv slovenske in v slovenščino prevedene mladinske literature ter arhiv slovenske mladinske periodike. Pripravlja redna strokovna srečanja, Strokovne srede, za mladinske in šolske knjižničarje, založnike, urednike, mentorje branja. Vsako leto pripravi *Priročnik za branje kakovostnih mladinskih knjig*, ki je edinstven kritični pregled celotne mladinske knjižne produkcije v Sloveniji. Tesno sodeluje z ustanovami s področja bralne kulture v Sloveniji in v mednarodnem prostoru.

Pionirska je uvedla **znak za kakovost** knjig za otroke in mladino, **zlata hruška**, ki danes predstavlja zanesljivo informacijo mentorjem branja, pomoč bralcem v knjižnicah in knjigarnah ter odličnost, s katero se radi pohvalijo založniki. Iz znaka zlata hruška izhaja **priznanje zlata hruška**, ki ga Pionirska v sodelovanju z Zvezo bibliotekarskih društev Slovenije letno podeljuje v naslednjih kategorijah: za izvirno slovensko mladinsko leposlovno knjigo, izvirno slovensko mladinsko poučno knjigo, za prevedeno mladinsko leposlovno knjigo in prevedeno mladinsko poučno knjigo.

📍 Mestna knjižnica Ljubljana
PIONIRSKA - center
za mladinsko književnost
in knjižničarstvo
Kersnikova ulica 2
1000 Ljubljana, Slovenija

✉ pionirska@mklj.si

🌐 <https://www.mklj.si/pionirska/>

Bralno društvo Slovenije

Bralno društvo Slovenije (BDS) je bilo ustanovljeno leta 1995, da bi ozaveščalo slovensko družbo o pomenu bralne pismenosti, promoviralo branje, omogočalo širjenja znanja in pomoč pri gradnji mostov med teorijo in prakso. Vse od ustanovitve je bil eden najpomembnejših ciljev spodbujanje nacionalnega in mednarodnega sodelovanja. Zato se je BDS 1996 pridružilo Mednarodni zvezi za pismenost (International Literacy Association) in 2008 postalo član Zveze evropskih društev za pismenost FELA (Federation of European Literacy Association,). BDS vsako leto prireja posvetovanja s predavanji in delavnicami na aktualne teme: Humor rešuje človeka, Branje za znanje, Vizualno pripovedovanje: od slikanice do stripa, Zapeljevanje v branja ali kako branje živi na spletu, Branje kot vrednota, Katerega spola so knjižni molji... Leta 2018 je bilo Bralno društvo Slovenije med pobudniki prvega *Nacionalnega meseca skupnega branja* (NMSB), skupne vseslovenske akcije za promocijo branja in pismenosti med različnimi starostnimi skupinami, ki ga izvajajo številna združenja, knjižnice, izobraževalne ustanove in ministrstva. NMSB je postal tradicionalni letni dogodek z več sto posameznimi dejavnostmi letno.

📍 Bralno društvo Slovenije (BDS)
Peričeva ulica 4
1000 Ljubljana

✉ bralno.drustvo.slovenije@gmail.com

🌐 www.bralno-drustvo.si

Sekcija za otroško in mladinsko književnost pri Društvu slovenskih pisateljev

Sekcija za otroško in mladinsko književnost pri Društvu slovenskih pisateljev (SOMK) je bila ustanovljena 10. decembra 2003 na pobudo njene poznejše predsednice Janje Vidmar. Uradno je bila potrjena na občnem zboru DSP 16. decembra istega leta. Ustanovitelji so njen nastanek utemeljili z dejstvom, da otroška in mladinska književnost ostaja nerazumljivo neopazna v aktualnem in dolgoročnem javnem vrednotenju knjižnega ustvarjanja, zato se jim je zdelo potrebno, da se mladinski avtorji med seboj stanovsko povežejo in ustanovijo tudi svojo stanovsko nagrado, saj oboje pomeni temelj priznavanja statusa mladinske literature in njenih avtorjev v kategorijah vrhunskosti, izvirnosti in odmevnosti.

Že v prvem letu delovanja je SOMK dosegla večino zastavljenih ciljev, med njimi je treba izpostaviti ustanovitev **nagrade desetnica** za najboljše mladinsko delo v poeziji ali prozi, ki ga Društvo slovenskih pisateljev podeljuje vsako leto za obdobje zadnjih treh let izključno članom društva, ki ustvarjajo v slovenskem jeziku. Nagrado na podlagi izbora, ki ga Sekcija pripravi ob pomoči zunanjega strokovnjaka, podeli petčlanska žirija v sestavi mladinskih in nemladinskih avtorjev, članov DSP.

Naslovnica Antologije sodobne slovenske otroške in mladinske književnosti.

SOMK, še vedno zelo aktivna, prisotna na vseh prireditvah, povezanih z otroško in mladinsko književnostjo, sooblikuje projekt *Povabimo besedo*, ki ga financira Javna agencija za knjigo, in se trudi, da bi bila otroška in mladinska književnost v očeh strokovne javnosti enako priznana kot vse druge literarne zvrsti.

SOMK je izdala antologijo izbranih slovenskih mladinskih avtorjev v angleščini z naslovom *Bee Curious* in podnaslovom *Slovenia's Best for Young Readers*, ki je izšla pri Društvu slovenskih pisateljev, s podporo Javne agencije za knjigo, in je namenjena predstavitvam na mednarodnih sejnih, v elektronski obliki pa je kot

Jana Bauer, prejemnica nagrade desetnica za knjigo *Ding dong zgodbe*.

[Antologija sodobne slovenske otroške in mladinske književnosti](#) dostopna tudi v slovenščini.

Društvo slovenskih pisateljev
Slovene Writers' Association

- 📍 Društvo slovenskih pisateljev
Tomšičeva ulica 12
1000 Ljubljana, Slovenija
- ✉ dsp@drustvo-dsp.si
Nataša Konc Lorenzutti:
natasa.konc-lorenzutti@guest.arnes.si
- 🌐 <https://drustvo-dsp.si/>

Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov, sekcija ilustratorjev

Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov (ZDSLU) je nacionalna stanovska, krovna organizacija in strokovno združenje profesionalnih likovnih umetnikov, ki živijo in delujejo v slovenskem kulturnem prostoru. Je najstarejše društvo na področju likovne umetnosti pri nas, saj je bil prvi ustanovni zbor leta 1899. Z devetimi regionalnimi društvi pokriva celotni slovenski kulturni prostor in vključuje preko 800 članov, profesionalnih in aktivnih likovnih umetnikov. V okviru ZDSLU delujejo sekcije, ki pokrivajo različna področja znotraj stroke, med njimi tudi **Sekcija ilustratorjev ZDSLU**.

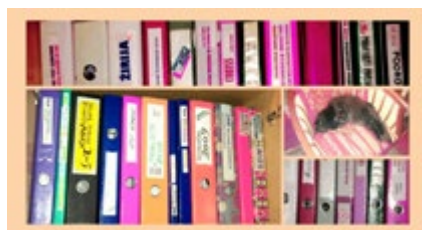
Sekcija je bila ustanovljena leta 1992 z namenom, da zavaruje kontinuiteto in razvoj slovenske ilustracije v novih političnih in ekonomskih razmerah. Ena izmed njenih prioritet je bila

ustanovitev **Slovenskega bienala ilustracije**, ki pokriva celotno slovensko ilustratorsko produkcijo. V okviru bienala so podeljene tudi najvišje nagrade za ilustracijo v slovenskem prostoru. Med deli, nastalimi v zadnjih letih, žirija izbere **nagrado, nagrado za življenjsko delo, plakete in priznanja Hinka Smrekarja**. Vsa navedena priznanja so poimenovana po slovenskem risarju, grafiku, ilustratorju in karikaturotu.

Med drugimi aktivnostmi Sekcija ilustratorjev organizira tudi pošiljanje ilustracij slovenskih avtorjev na osrednji mednarodni **Bienale ilustracije Bratislava – BIB**.

Redno sodeluje z Javno agencijo za knjigo, Slovensko sekcijo IBBY in drugimi kulturnimi institucijami. Aktivno je vpeta v dogajanje znotraj kulturne in socialne politike.

ZDSLJU

Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov
The Slovenian Association of Fine Arts Societies
Komenskega 8, 1000 Ljubljana

📍 ZDSLJU
Komenskega ulica 8
1000 Ljubljana, Slovenija

🌐 <https://zdsu.si/>
<https://zdsu.si/sekcija-ilustratorjev/>

Društvo slovenskih književnih prevajalcev

Društvo slovenskih književnih prevajalcev (**DSKP**) je bilo ustanovljeno leta 1953. Je strokovno združenje, ki skrbi za ohranjanje visoke ravni prevajalskega dela in uveljavitev stroke ter za stike med prevajalci in za njihovo seznanjanje s teoretičnimi, zgodovinskimi, socialnimi in praktičnimi vidiki prevajalstva. Svoje cilje uresničuje s prirejanjem literarnih in debatnih večerov, strokovnih srečanj, predavanj, posvetovanj ipd., s spodbujanjem mednarodne študijske izmenjave prevajalcev, s sodelovanjem z drugimi kulturnimi, izobraževalnimi in strokovnimi organizacijami in ustanovami v Sloveniji in tujini ter z izdajanjem publikacij o prevajalstvu in sodelovanjem pri tovrstnih publikacijah drugih izdajateljev.

DSKP je včlanjeno v Evropski svet združenj književnih prevajalcev – CEATL (Conseil Européen des Associations de Traducteurs Littéraires).

Številni člani Društva slovenskih književnih prevajalcev prevajajo otroško in mladinsko književnost, zato je prizadevanje za uveljavitev najvišjih standardov kakovosti na tem področju ena od temeljnih nalog Društva. Leta 2021 je Društvo slovenskih književnih prevajalcev ustanovilo **nagrado Vasje Cerarja** za izjemne dosežke na področju prevajanja mladinske književnosti v slovenščino. Nagrada se imenuje po uredniku in prevajalcu mladinske književnosti Vasji Cerarju, podeljuje pa se v štirih kategorijah: slikanica, besedilo za mlade bralce do 12 let, strip ter besedilo za mlade bralce, starejše od 12 let. Pokrovitelja nagrade Vasje Cerarja in soorganizatorja dogodkov sta Mladinski kulturni center Maribor (**MKC Maribor**) in festival Slovenski dnevi knjige v Mariboru.

Poleg tega DSKP organizira literarne večere in strokovne debate na temo prevajanja mladinske književnosti ter mednarodni prevajalski seminar slovenske književnosti za prevajalce slovenske književnosti v tuje jezike, ki vselej vključuje vsaj eno delo s področja mladinske in otroške književnosti. Na seminarju sodelujejo tudi avtorji izbranih knjig. Doslej so bili med njimi Jana Bauer, Nataša Konc Lorenzutti, Majda Koren, Svetlana Makarovič, Andrej Rozman – Roza, Peter Svetina, Anja Štefan, Suzana Tratnik, Janja Vidmar idr.

 dskp

 Društvo slovenskih
književnih prevajalcev
Tomšičeva ulica 12
1000 Ljubljana, Slovenija

 dskp@dskp-drustvo.si

 www.dskp-drustvo.si

Center ilustracije

Center ilustracije je bil ustanovljen v okviru zavoda Divja misel leta 2022. Je fizični in spletni prostor, ki predstavlja, povezuje in izobražuje domače ustvarjalke in ustvarjalce s področja ilustracije. Splošno in strokovno javnost doma in v tujini seznanja s širokim in raznolikim poljem slovenske ilustracije, predstavlja njene aktivne ustvarjalce, ob tem pa obvešča o aktualnih dogodkih, povezuje prostore in organizacije ter skrbi za profesionalizacijo področja.

Nastal je na podlagi večletnega delovanja in opazovanja področja ilustracije ter je odgovor na izzive in vprašanja, ki se pojavljajo na polju ilustracije. V snovanje portala so bili vključeni nekateri ilustratorji in predstavniki prostorov, galerij in organizacij, ki so del programskega odbora Centra ilustracije. Ta je izhodiščno povabil 50 aktivnih ilustratorjk in ilustratorjev, ki jih na portalu predstavljamo, nabor bo vsako leto dopolnjen na osnovi javnega poziva.

Promocija aktivnih domačih avtoric in avtorjev, ki se prvič na enem mestu predstavljajo z enotnimi predstavitvami, referencami in kontaktnimi podatki, je pomembna novost, ki jo prinaša spletni prostor Centra ilustracije. Ta ponuja tudi informacije o ključnih prostorih, organizacijah in institucijah ter večjih dogodkih, študiju ilustracije in nagradah na tem področju. Mlade avtorje in avtorice podpira tudi z neformalnimi izobraževanji in posveti, kot npr. kako ovrednotiti svoje delo, oblikovati cene, ščititi avtorske in materialne pravice.

Center ilustracije deluje na Vodnikovi domačiji, ki razvija, snuje in izvaja programe na področju literature. Z Vodnikovo domačijo in založbami se povezuje predvsem na področju promocije otroške in mladinske književnosti s predstavitvami ilustriranih knjižnih izdaj ter avtorjev in ilustratorjev. Že vrsto let se posveča tudi razvoju različnih pedagoških

programov in gradiv vzgojno didaktične narave s področja ilustracije tako za otroke in mladino kot tudi za strokovne pedagoške delavce.

Redno sodeluje tudi z Akademijo za likovno umetnost in oblikovanje UL (partnerska organizacija), Unescovim mestom literature, Slovensko sekcijo IBBY in Javno agencijo za knjigo, po naročilu katere je pripravil pregledni razstavi slovenske ilustracije v okviru častnega gostovanja Slovenije na frankfurtskem in bolonjskem knjižnem sejmu.

center of
illustration

📍 Center ilustracije

✉️ info@centerilustracije.si

🌐 www.centerilustracije.si

Društvo slovenskih literarnih kritikov

Društvo slovenskih literarnih kritikov (DSLK) je bilo ustanovljeno leta 2008 in je stanovsko društvo, ki združuje okoli šestdeset članov – literarnih kritičark in kritikov različnih generacij in različnih zanimanj, nekateri med njimi se posebej posvečajo tudi mladinski književnosti. Društvo ob finančni podpori JAK RS podeljuje **nagrado Kriteško sito** najboljši knjigi leta po izboru kritikov in tudi sicer skrbi za ugled literarne kritike v javnem prostoru. V preteklosti je društvo organiziralo tudi mednarodni kritiški simpozij in izvajalo projekt Drugo mnenje, ki je povezoval avtorje in kritike. Ob finančni podpori Mestne občine je organiziralo pogovore kritikov z avtorji (Povezane besede in drugi projekti), trenutno pa cikel kritiških pogovorov poteka v

soorganizaciji z Mestno knjižnico Ljubljana. Člani društva sodelujejo predvsem z naslednjimi mediji: z revijo **Sodobnost** oz. njeno rubriko Mlada Sodobnost, v kateri se redno objavljajo kritike otroških in mladinskih knjig, z revijo **Otrok in knjiga**, ki je edina specializirana revija za področje mladinske književnosti in redno objavlja tudi kritike, z revijo **Literatura**, s časopisom **Delo**, s spletnim medijem www.ludliteratura.si, revijo Bukla, spletnimi portali www.ludliteratura.si, www.airbeletrina.si in www.dobreknjige.si.

Člani društva so vključeni tudi v različne žirije za pomembne domače literarne nagrade.

DSLK

Društvo slovenskih literarnih kritikov

📍 Društvo slovenskih literarnih kritikov
Tomšičeva ulica 12
1000 Ljubljana, Slovenija

✉ literarni.kritiki@gmail.com

f Društvo slovenskih literarnih kritikov

Zbornica knjižnih založnikov in knjigotržcev pri GZS

Ker so v gospodarskem okolju pomembni dejavniki sodelovanje, interaktivnost ter sobivanje, je bila pri Gospodarski zbornici Slovenije ustanovljena Zbornica knjižnih založnikov in knjigotržcev (ZKZK). Vanjo je včlanjenih prek petdeset slovenskih založb in knjigotržcev. ZKZK deluje na podlagi kohezivnega in učinkovitega timskega dela interno med članstvom in zunanje med partnerskimi institucijami in organizacijami. ZKZK vsako leto v novembru organizira **Slovenski knjižni sejem**, ki je največja knjižna manifestacija v Sloveniji. Zbornica stalno deluje v smeri spodbujanja branja, tudi z večjimi samostojnimi akcijami, kot je denimo Slovenija bere, se pa soudeležuje tudi drugih aktivnosti spodbujanja branja in nakupovanja knjig.

Foto: Uroš Abram; <https://knjizni-sejem.si/galerija/>

Na področju mladinske književnosti je najpomembnejša aktivnost Zbornice knjižnih založnikov in knjigotržcev vsakoletno podeljevanje **nagrade Kristine Brenkove za izvirno slovensko slikanico**. S posebnimi priznanji ob tem nagradi tudi inovativnost v slovenski slikaniški produkciji. Tovrstne aktivnosti ZKZK spodbujajo izdajanje izvirnih slovenskih slikanic in tudi oblikovanje bralnih navad v najnežnejših letih.

Založbe so pomemben akter na področju promocije bralne kulture. Med drugim:

- **podeljujejo nagrade najkakovostnejšim knjigam za otroke in mlade:**

- **Nagrada Modra ptica**
od leta [2012](#) podeljuje [založniška](#) skupina [Mladinska knjiga](#) za najboljše še neobjavljeno izvirno književno delo, in sicer izmenično za mladinske romane in romane za odrasle. .

🌐 [https://sl.wikipedia.org/wiki/Modra_ptica_\(nagrada\)](https://sl.wikipedia.org/wiki/Modra_ptica_(nagrada))

- **Levstikovo nagrado**
od leta [1949](#) Založba Mladinska knjiga podeljuje za dosežke na področju otroške in mladinske književnosti svojim avtorjem. Od leta 1991 jo podeljujejo bialno, in sicer v štirih kategorijah: za življenjsko delo na področju

književnosti za otroke in mladino, za življenjsko delo na področju knjižnih ilustracij za otroke, za izvirno leposlovno delo in za izvirno ilustracijo..

🌐 https://sl.wikipedia.org/wiki/Levstikova_nagrada

- **snujejo in vodijo projekte, neposredno namenjene promociji branja med mladimi:**

- **Naša mala knjižnica**
spodbuja branje in razvoj bralne pismenosti pri najmlajših bralcih, od vrtca do 5. razreda osnovne šole. Ponuja kakovostna dela priznanih avtorjev ter številne dejavnosti ob branju.

✉ sodobnost@guest.arnes.si

🌐 www.nasamalaknjiznica.si
www.sodobnost.si

- **Bralni vlak**

je družinska literarna aktivnost, ki spodbuja branje, pogovor in ustvarjalnost. Tandemi (odrasel in otrok) z branjem knjig nabirajo vagone in tako tekmujejo z drugimi, čakajo pa jih tudi različni izzivi in zabavne vsebine.

✉ sodobnost@guest.arnes.si

🌐 www.sodobnost.com

- **Odprta knjiga: GG4A**

je skupni projekt založbe Malinc in KUD Sodobnost International, ki poteka kot igra na spletni platformi, omogoča poglobljeno branje in dviguje bralno in digitalno pismenost. Učence zadnje triade navdušuje za branje in knjigo postavlja ob bok digitalnim medijem.

✉ info@malinc.si

🌐 www.gg4a.eu

leo, leo

- **Projekt Leo, leo**

založbe [Malinc](http://www.malinc.si) je namenjen otrokom med 3. in 10. letom starosti. Ob jezikovni zmožnosti (predvsem branju literarnih besedil), ki jo v projektu spodbujajo z uporabo bralnomotivacijskih strategij, z rabo tujega jezika (španščine) v projektu dvigujejo tudi večkulturno zmožnost.

✉ info@malinc.si

🌐 www.malinc.si

Španska vas

- **Španska vas**

je projekt založbe Malinc, ki z izobraževanji mentoric in mentorjev branja v vsej šolski vertikalni promovira bralno-motivacijske strategije, s tem pa lajša trajno pridobivanje jezikovne zmožnosti na način, da to nikoli ne bi postalo »španska vas«.

✉ info@malinc.si

🌐 www.malinc.si

- **Branje je darilo**

Projekt *Branje je darilo* zajema najrazličnejše predstavitve knjig: srečanja z ustvarjalci in z mladimi bralci, njihovimi mentorji, knjižničarji in knjigarji. Nekateri dogodki vključujejo tudi ranljive skupine, s katerimi ob branju odpirajo za vse bralce pomembna vprašanja: kako se soočiti z izgubami ali težavami in kako jih premostiti.

Cilji vseh srečanj so: privabiti bralce, posebej oklevajoče bralce, k branju, privzgojiti ljubezen do branja in jezika, ozavestiti bralce, da je branje darilo, in promovirati kakovostne knjige.

✉ info@zalozba-zala.si
🌐 <https://zalozba-zala.si/>

- **Ambasadorji Nogometastičnih**

Cilj Malinčevega projekta *Ambasadorji Nogometastičnih* je spodbuditi mlade bralce, da svoje navdušenje nad knjigami prenesejo tudi na sošolce in prijatelje.

✉ info@malinc.si
🌐 www.malinc.si

- **organizirajo festivale:**
Mladinski literarni festival *Bralnice pod slamnikom* (glej str. 56), *Itn. festival* (glej str. 54), Festival Izvirne slovenske slikanice (glej str. 55), Otroški knjižni festival (glej str. 57).

- **širijo in utrjujejo bralno kulturo s spletnimi mediji in revijami, tako tistimi, ki so namenjene mladim bralcem kot tudi starejšim, pa naj gre za strokovnjake, ljubitelje ali posrednike kakovostne mladinske književnosti.**

Foto: Uroš Abram; <https://knjizni-sejem.si/galerija/>

📍 Zbornica založnikov in knjigotržcev pri Gospodarski zbornici Slovenije
Dimičeva ulica 13
1000 Ljubljana, Slovenija

✉ info@gzs.si
🌐 www.gzs.si/zbornica_knjiznih_zaloznikov_in_knjigotrzccev

RTV Slovenija – TV Slovenija: Uredništvo otroških in mladinskih oddaj

Uredništvo otroških in mladinskih oddaj nacionalne televizije ponuja otrokom različnih starosti kakovostne televizijske oddaje. Ker verjamejo, da delo za otroke pomeni delo z otroki, jih postavljajo v sredo vseh svojih oddaj. Njihovo ustvarjalno delo izhaja iz znanja o tem, kako otroci gledajo in razumejo TV. Svoji publiki želijo ponuditi zgodbe, ob katerih se lahko otroci učijo ceniti sebe in svoje življenje. Želijo, da se otroci ob njihovih oddajah počutijo dobro, cenjeni, merodajni, varni in samostojni. Njihov cilj je, da gledalcem ponudijo tako informacije kot tudi znanje in zabavo.

Čebelice

S projektom Čebelice želijo opomniti na pomen čebel in literature za človekov obstoj in življenje. Serija je nastala leta 2018, v počastitev 20. maja, svetovnega dneva čebel. Oddaje so bile zasnovane v sodelovanju Radia in Televizije in v več plasteh vsebujejo elemente narodne dediščine: vsaka epizoda predstavlja zgodbo iz zbirke. Zbirka se imenuje **Knjižnica Čebelica**, ki je najbogatejša zbirka otroških zgodb v Sloveniji. S serijo Čebelic sodelujejo v nacionalni kampanji Beremo skupaj. Da bi skupaj brali kjer koli in kadar koli, so oddaje ves čas na voljo v aplikaciji [RTV 365](#) in [RTV Živ žav](#).

Ključni elementi serije:

- zgodbo interpretirajo uveljavljeni dramski igralci in njihov lutkovni prijatelj bober Bor;
- ohranjajo visok nivo slovenskega jezika;
- prikazujejo kakovostne ilustracije;
- razvijajo domišljijo, vizualno in slušno senzibilnost otrok;
- spodbujajo skupno branje in preživljanje kakovostnega skupnega časa;
- krepijo medijsko vzgojo (21 oddaj je bilo posnetih v radijskem studiu in 7 v televizijskem).

Povezava:

 <https://ziv-zav.rtv slo.si/prispevki?q=%C4%8Debelice>

Prebrane celice

Zaradi velike podhranjenosti promocije kakovostnega branja med mladimi, predvsem pa usihanja želje po branju in zgubljenosti staršev pri izboru res dobrih knjig, v sodelovanju s Pionirsko – centrom za mladinsko književnost in knjižničarstvo vsako sezono izberejo 19 knjig, ki nosijo znak zlata hruška, in jih tedensko berejo z mladimi. O vsaki knjigi pripravijo pogovor z mladostnikom in skupaj razmišljajo o vseh vidikih knjige ter jo postavijo v širše dogajanje. Ta prispevek je tudi iztočnica za vprašanje tekmovalcem, saj poleg navduševanja nad branjem dobre literature preverjajo tudi njihovo slušno razumevanje, kar je del programa Ministrstva za vzgojo in izobraževanje - opismenjevanje mladih.

Male sive celice

Kviz Male sive celice preverja znanje in veščine sedmo-, osmo- in devetošolcev. Dvaintrideset tekmovalnih šol iz osmih različnih regij Slovenije se preizkusi v znanju matematike, logike, poznavanju kulturne dediščine, športa, družbe, astronomije, kemije, biologije, tehnike, gospodinjstva, zgodovine, geografije, človeškega telesa in glasbe ter v usmerjanju in spretnem premagovanju ovir v labirintu. V

posebni rubriki Hitri lončki pa svoje spretnosti preizkusijo še druge trojke osnovnošolcev od petega razreda naprej.

Povezava:

Rubrika Prebrane celice

 <https://cist-hudo.rtv slo.si/prispevki?q=prebrane%20celice>

Male sive celice

 <https://cist-hudo.rtv slo.si/male-sive-celice>

RTV slovenia – Radio slovenija: največja čitalnica v državi

Nacionalni Radio Slovenija s svojo več kot 90-letno dediščino je za maloštevilni narod s svojim lastnim jezikom pomembno, predvsem pa nezanimljivo dejstvo. V Sloveniji od svojih začetkov skrbi za zborna izreko, jezik in posredno medijsko spodbujanje k branju. Ob svojem arhivu z več tisoč enotami literarnih oddaj je tudi največja čitalnica v državi, saj letno na novo ustvari več kot 500 literarnih oddaj in z medijskim branjem ponuja različne oblike literature, od poezije do drame. V njegovih dveh nacionalnih programih je literatura prisotna vse dni v tednu. Še posebno skrb pa namenja raznovrstnim estetikam zvočnih prevodov skrbno izbrane literature za otroke in

mladostnike – od *Radijske igre za otroke* z več kot 70-letno nepretrgano tradicijo, ki je v svojem bistvu igrana literatura, do pravljic za lahko noč v seriji literarnih oddaj *Lahko noč, otroci!*, ki že več kot 50 let prav vsak večer male poslušalce pospremi v sanje. V skrbi za spodbujanje tako imenovanega skupnega branja pa je Radio Slovenija s svojo sestrsko Televizijo Slovenija zasnoval gibek format oddaj *Čebelice* za današnje generacije otrok. Te namreč spodbujajo k skupnemu, dejavnemu branju in gledanju zgodb in izvirnih ilustracij iz ene najstarejših slovenskih zbirk pravljic *Knjižnica Čebelica* z več kot 70-letno tradicijo. Radijsko branje in medijsko podajanje literature je gotovo

podpora bralni in slušni pismenosti. Tudi zato je literatura skozi desetletja programska konstanta Radia Slovenija, s katero so odraščale in še vedno odraščajo generacije poslušalcev.

**RADIO
TELEVIZIJA
SLOVENIJA**

📍 Radio Televizija Slovenija
Tavčarjeva ulica 17
1550 Ljubljana, Slovenija

✉️ rio@rtvslo.si

🌐 <https://prvi.rtvsllo.si/>
<https://ars.rtvsllo.si/>
<https://ziv-zav.rtvsllo.si/>
radijska-igra-za-otroke

Literarne revije za mlade bralce

V slovenskem kulturnem prostoru je že tradicionalno prisoten revijalni tisk, ki mladim bralcem prinaša izbor majhnih bralnih grižljajev. Včasih so revije pomembno dopolnjevale tudi šolsko delo, danes pa so namenjene predvsem prostočasnemu branju. Vključujejo predvsem sprotno produkcijo najkakovostnejših domačih ustvarjalcev mladinske književnosti. S tem mladim bralcem in njihovim staršem prinašajo kvaliteten izbor besedil in ilustracij ter jih hkrati spoznavajo s kakovostno sprotno

produkcijo, ki jo lahko najdejo na knjižnih policah. Avtorjem in ilustratorjem pa omogočajo prvi stik s publiko, ki se lahko hitro odzove na nove avtorje ali pa nove pristope že uveljavljenih ustvarjalcev. Hkrati literarni del dopolnjuje tudi didaktični, ki preko igre otroke spodbuja k spoznavanju sveta, logičnemu razmišljanju, branju in pisanju.

CicibAN

Cicido

Ciciban je najstarejša in najbolj priljubljena slovenska revija. Izhaja od leta 1945 in nagovarja mlade bralce od 6. do 8. leta starosti. Prejel je številne nagrade, med drugim ob 60 letnici izhajanja zlati red za zasluge, nagrado Republike Slovenije za posebej uspešno vzgojno-izobraževalno delo, in pečat Erasmus EuroMedia. Leta 1998 se mu je pridružil tudi mlajši brat *Cicido*, ki nagovarja bralce v predšolskem obdobju. Številna literarna besedila in ilustracije so bili kasneje objavljeni v književnih izdajah.

- 📍 Mladinska knjiga založba
- ✉ ciciban@mladinska-knjiga.si
cicido@mladinska-knjiga.si
- 🌐 www.mladinska-knjiga.si/revije
www.mladinska-knjiga.si/revije/cicido
www.mladinska-knjiga.si/revije/ciciban

GALEB

V Trstu izhaja revija *Galeb*. Namenjena je mladim bralcem v zamejskem prostoru, v njej objavljajo ustvarjalci s celotnega slovenskega kulturnega prostora..

- 📍 Zadruga Novi Matajur – Čedad, ZTT-EST
- ✉ galeb@ztt-est.it
- 🌐 www.galeb.it

ZMAJČEK

Z IGRO DO ZNANJA

Leposlovne in poučne vsebine za mlade bralce povezuje tudi revija *Zmajček*.

- 📍 Studio Hieroglif d.o.o.
- ✉ revijazmajcek@siol.net
- 🌐 www.zmajcek.net

MAVRICA

Dela slovenskih ustvarjalcev mladinske književnosti prinaša tudi *Mavrica*, slovenska katoliška revija.

- 📍 Založba Družina
- ✉ druzina@druzina.si
- 🌐 www.druzina.si/mavrica

Kinobalon v Kinodvoru

Mestni kino Kinodvor, čigar ustanoviteljica je Mestna občina Ljubljana, je prostor za predvajanje raznovrstnega izbora kakovostnih filmov. Poslanstvo Kinodvora je promocija filmske kulture, ki se prične prav z mladim občinstvom. Program za mlade sestavljajo: **Kinodvorov šolski program, Kinobalon** za družine oziroma otroke do 14. leta ter **Kinotrip** za mlade.

Leta 2010 je Kinodvor prejel nagrado Europa Cinemas za najboljši program za otroke in mlade v Evropi. Združenje Europa Cinemas je tedaj sestavljalo 977 kinematografov iz 596 mest.

Tako v šolskem kot v družinskem programu redno predstavljajo filme, posnete po literarnih predlogah, in pri tem sodelujejo s slovenskimi založbami in jih spodbujajo, da istočasno s filmom izdajo tudi

slovensko izdajo literarnega dela. Pri promociji literarnih del, posnetih po filmskih predlogah, sodelujejo z Mestno knjižnico Ljubljana, v Kinodvorovi Knjigarnici pa za filmsko-knjižne dvojčke ponujajo izdaten popust (ogled filma in nakup knjige).

Kinobalon ima tudi svojo knjižno zbirko Kinobalon, v kateri ob izbranih filmih izdajo knjižico, ki je namenjena neposredno otrokom in jim pomaga približati vsebino filma in njegove teme.

Nekaj filmsko-knjižnih dvojčkov:

Kraljica smeha (režija Sanna Lenken, 2021) in istoimenski roman (Jenny Jägerfeld).

Najboljši rojstni dan (režija Michael Ekbladh, 2021) in ***Nove Karelčkove zgodbe*** (Rotraut Susanne Berner).

Tudi miši gredo v nebesa (Denisa Grimmová, Jan Bubeníček, 2021) in roman ***Miši gredo v nebesa*** (Iva Procházkova).

Povezave:

Preplet filma in knjige:
<https://www.kinodvor.org/od-knjige-k-filmu/>

Brošure Kinobalona:
https://www.kinodvor.org/gradivo-za-ucitelje-in-stare/?show_as_booklet=true

Program Kinobalona:
<https://www.kinodvor.org/en/kinobalon/>

Kinodvor.
Mestni kino.
www.kinodvor.org

📍 Javni zavod Kinodvor
Kolodvorska ulica 13
1000 Ljubljana, Slovenija

✉ kinobalon@kinodvor.org

f <https://www.facebook.com/kinodvor>

Bukla – brezplačna revija o dobrih knjigah

Bukla je brezplačna revija o knjigah, ki od leta 2005 številnim bralcem kontinuirano ponuja kratke predstavitve knjižnih novosti z domačega trga. Njena splošno informativna naravnost je koncipirana na štirih pomembnih predpostavkah: brezplačnost, visoka naklada, enostavna dostopnost in vsebinska raznolikost. V praksi to pomeni, da zainteresirana ciljna publika do *Bukle*, ki izhaja v 20.000 brezplačnih izvodih, prihaja v knjižnicah in knjigarnah in v njej lahko poleg kratkih knjižnih vsebin bere tudi intervjuje z avtorji, spremlja knjižne sejme, prireditve, nagrade ... Že več kot desetletje pa v *Bukli* dajejo prav poseben poudarek tudi vzgoji in informiranju mladih bralcev, ki jih skozi različne rubrike nagovarjajo strokovnjaki iz knjižnic, pedagogi in

Urednika: Samo in Renata Rugelj

številna strokovna združenja. Tako najdemo v *Bukli* tudi novice Slovenske sekcije IBBY, ki bralce po vsej Sloveniji in izven njenih meja obveščajo o aktivnostih te pomembne mednarodne organizacije ter njene slovenske sekcije, jih vabijo k sodelovanju pri bralnosposodbujevalnih akcijah in navdušujejo za branje kakovostnih mladinskih knjig.

Knjižnica pod krošnjami

Knjižnica pod krošnjami je mreža bralnih prostorov in je med najbolj prepoznanimi projekti širjenja bralne kulture pri nas, ki je v dvajsetih letih delovanja navdihnila številne sorodne projekte doma in v tujini. Iz preproste ideje branja na prostem je vzniknila zamisel o vsem dostopnih bralnih koticčkih na prijetnih zelenih površinah, kjer bi si lahko v poletnih mesecih krajšali čas s knjigami. Za ta namen je bila zasnovana funkcionalna in privlačna oprema, ki mimoidoče vseh generacij nevsiljivo vabi med platnice ter pritegne nadpovprečno zanimanje tistih, ki branja ne uvrščajo med priljubljene prostočasne aktivnosti. Na policah čaka skrbno izbrana literatura različnih formatov, ki je organizirana po vsebinskih

sklopih in je na voljo za branje na dobro izbrani lokaciji. Bralni otoki privabljajo predvsem najmlajše in mlade, ki branje (sicer pogosto enačeno z učenjem, ocenjevanjem in naporom) pod prijetnimi krošnjami izkusijo kot užitek.

Projekt na nacionalni ravni koordinira in vodi zavod Divja misel. V mrežo so vključene nevladne organizacije, javni zavodi, občine in zasebni pobudniki ter založbe, ki donirajo knjige. Knjižnica pod krošnjami je registrirana blagovna znamka.

 **Knjižnica
pod krošnjami**

- Zavod Divja misel
Vodnikova cesta 65
1000 Ljubljana, Slovenija
- knjiznicapodkrosnjami@divjamisel.org
Gaja Naja Rojec:
gaja.naja.rojec@divjamisel.org
- www.knjiznicapodkrosnjami.si

Nacionalni mesec skupnega branja

Vse od leta 2018 se 8. septembra, na mednarodni dan pismenosti, začneja *Nacionalni mesec skupnega branja* (NMSB). Pobudo za to največjo manifestacijo branja pri nas je dalo devet organizacij, da bi dvignili zavedanje o pomenu bralne pismenosti in bralne kulture na celotnem slovensko govorečem območju in okrepili povezovanje na tem pomembnem področju na nacionalni ravni. Prek NMSB se vsi deležniki vključujejo tudi v izgradnjo nacionalne mreže za pismenost in bralno kulturo.

Na spletni strani nmsb.pismen.si je objavljen dogodkovnik, ki je zakladnica najrazličnejših dogodkov s področja bralne kulture in bralne

pismenosti, s poudarkom na skupnem branju, ki jih na vsako leto posebej izbrano temo pripravljajo številne vzgojno-izobraževalne, kulturne in druge organizacije tako na lokalni kot na nacionalni ravni.

Ilustracija: Ivan Mitrevski

Beremo skupaj

NMSB tradicionalno spremlja javna medijska in plakatno-komunikacijska nacionalna akcija **Beremo skupaj** (vodi Društvo Bralna značka Slovenije - ZPMS s partnerji), ki spodbuja zavedanje o pomenu branja, bralne pismenosti in bralne kulture pripadnikov vseh generacij.

Vizualna podoba temelji na umetniškem izrazu nagrajenih slovenskih ilustratorjev in se osredotoča na temo (skupnega) branja. Vsako leto nov izbor ilustracij, povezan z izbrano temo, je podlaga za oblikovanje spletne strani in spletnih rešitev za podporo akciji ter zasnovo plakatov, ki na javno dostopnih površinah in v številnih ustanovah k branju nagovarjajo različne ciljne skupine.

Nacionalni mesec skupnega branja

✉ Alenka Štrukelj:
alenka.strukelj@acs.si

Beremo skupaj

✉ Petra Potočnik:
petra.potocnik@bralnaznacka.si

🌐 <https://nmsb.pismen.si/>

Literarni festival *Oko besede*

Oko besede je literarni festival, ki tradicionalno poteka v Murski Soboti, na njem pa se zberejo pisatelji, ki pišejo za otroke in mlade, literarni strokovnjaki, bibliotekarji, književni pedagogi in založniki ter na njem obravnavajo aktualna vprašanja otroške in mladinske književnosti ter izmenjujejo medsebojne izkušnje in dognanja. Na srečanju se podeljuje tudi **večernica**, nagrada za najboljše slovensko mladinsko literarno delo, izšlo v minulem letu. Med pomembnejše vsebine sodijo še okrogle mize, simpoziji, literarne matineeje na pomurskih izobraževalnih ustanovah, literarni večeri (*Literarna mesta*), delavnice za dijake in študente (*Mlade oči*), ekskurzije (*Panonske pisateljske poti*) in knjižna tržnica. Festival je nastal leta 1996 na

pobudo založbe Franc-Franc, od leta 2016 naprej pa ga izvaja Argo, društvo za humanistična vprašanja. Dogodek je vsako leto septembra.

Za namen promocije otroških in mladinskih avtorjev je bil pripravljen film (*Argo*, JAK, Nataša Konc Lorenzutti in August Adrian Braatz, 2023):

Povezava:

 https://www.youtube.com/watch?v=DgMZhSAS5PQG&ab_channel=Javna_agencijazaknjigoRepublikeSlovenije.

Argo
(društvo za humanistična vprašanja)

 Argo, društvo za humanistična vprašanja
Černelavci, Dalmatinova ulica 21
9000 Murska Sobota, Slovenija

 argoargoo16@gmail.com

 <https://www.okobesede.org/oko-besede>

Ljubljanski pripovedovalski festival

Ljubljanski pripovedovalski festival živi od leta 1997 in je eden najstarejših tovrstnih v Evropi. V dvajsetih letih se je uveljavil kot osrednji in najpomembnejši pripovedovalski dogodek v slovenskem prostoru, ki vsako pomlad z bogatim izborom ljudskih vsebin ter različnih domačih in tujih pripovedovalcev pritegne široko odraslo in otroško občinstvo. Od začetka je doma v kulturnem centru Cankarjev dom, programsko pa se povezuje tudi z drugimi prostori po Ljubljani in Sloveniji (kino, gledališča, Slovenski etnografski muzej ...). Zadnja leta vse bolj postaja tudi ustvarjalna platforma – prostor raziskovanja, mednarodnega, produkcijskega in umetniškega povezovanja ter razvijanja novih

vsebin, ki si za izhodišče jemljejo naslednji vprašanji: Kako nas lahko z odra danes nagovori najstarejša literatura, ki se je primarno izoblikovala skozi ustni prenos? In kaj vse je še lahko pripovedovanje kot performativna forma?

✉ info@pripovedovalskifestival.si
🌐 www.pripovedovalskifestival.si

Pravljični dan

Mariborska knjižnica skrbi za razvoj, delovanje in promocijo mladinskega knjižničarstva, knjižne ilustracije in umetnosti pripovedovanja.

Njihov projekt *Pravljični dan*, ki poteka od leta 2001, je vzniknil iz dolgoletne tradicije Službe za mlade bralce (1972-2021) ter pripovedovanja otrokom in odraslim. Program festivala je namenjen različnim starostnim skupinam (otrokom, mladostnikom in odraslim) in tudi strokovni javnosti in je vsako leto praznik umetnosti pripovedovanja, zgodb in pravljic. Pravljični dnevi delovno povezujejo knjižnico z različnimi organizacijami, društvi in založbami ter predstavljajo čas srečevanja z mnogimi domačimi

in tujimi avtorji, pisatelji, pesniki, ilustratorji, glasbeniki, pripovedovalci in z zvestim občinstvom. Vzporedno s pripovedovalskimi dogodki projekt razvija tudi izobraževanja, pravljične šole in simpozije. Projekt pušča trajno sled tudi s tremi doslej izdanimi strokovnimi monografijami.

📍 Mariborska knjižnica
Rotovski trg 2
2000 Maribor, Slovenija

✉ meta.blagsic@mb.sik.si

🌐 <https://knjiznica-mb.si/dogodki/strokovni-dogodki/pravljični-dan-pravljicna-sola/>

www.facebook.com/mariborska.knjiznica

Festival stripa *Tinta* Ljubljana in nagrade *Zlatirepec*

O srednji stripovski festival v Sloveniji že od leta 2013 gosti Kino Šiška, skozi leta pa so se mu pridružili tudi drugi soorganizatorji. Festival čez teden poteka na različnih lokacijah po Ljubljani, kjer so na ogled razstave, delavnice za otroke, študente in odrasle, strokovni program za različna področja, povezana s stripom, performativni stripovski dogodki vseh vrst, vse skupaj pa se združi na eni lokaciji v soboto v Kinu Šiška, ko ves dan potekajo performativni dogodki za otroke, mojstrski tečajji, predavanja in okrogle mize, stripovski sejem, podrisovanja avtorjev in podelitev nagrad zlatirepec.

Nagrade zlatirepec so stanovske nagrade za stripovske ustvarjalce in prevajalce stripov, ki jih Zavod

Stripolis ter Društvo slovenskega stripa in sorodnih sekvenčnih umetnosti Packa podarjata od leta 2019 (od leta 2024 v povezavi z mednarodno nagrado Sophie Castille Award) v štirih kategorijah za otroke in odrasle. Gre za nagrade za najboljši prevod otroškega in mladinskega stripa ter stripa za odrasle, kot tudi za najboljši domači strip za otroke in mlade ter najboljši strip za odrasle. Vsako leto prireditev ob podelitvi nagrad poteka na drugačen način, s pomočjo Risanke, striparskega dvoboja v živo, improviziranega freestyle rapanja ob risbah in podobno.

✉ drustvo.packa@gmail.com

🌐 www.tinta.si

Itn. Festival angažiranega pisanja

Dobre knjige donijo, včasih svet in naše poglede obračajo na glavo in odpirajo vprašanja. *Festival Itn.* izbira med tistimi avtorji in avtoricami, ki opozarjajo na spregledano ali samoumevno, rušijo predsodke in rišejo poudarke, za katere verjamemo, da nas lahko vodijo k sestavljanju boljšega sveta. Festival se odvija na jesen, prinaša pa pogovore, predavanja, okrogle mize, branje poezije, zajtrk z avtorji in avtoricami, gostovanje tujega gosta in performans po izbranih knjižnih delih. Festival nastaja v tesnem sodelovanju Vodnikove domačije, Inštituta 8. marec in Mladinske knjige ter skupine mladih, ki sodelujejo pri

oblikovanju programa, promociji, izvedbi in organizaciji. Festival je v prvi vrsti namenjen mladim, teme, ki jih odpira, pa so zanimive tudi za odraslo publiko.

itn.
Festival angažiranega pisanja

📍 Festival angažiranega pisanja Itn.
Vodnikova domačija

✉️ press@divjamisel.org

🌐 www.facebook.com/intakonaprej

Festival izvirne slovenske slikanice

Eno temeljnih poslanstev Mladinske knjige je spodbujanje branja, pri čemer posebno mesto zavzemajo kakovostne izvirne slovenske slikanice. Zato je Mladinska knjiga v letu 2024 pričela s Festivalom izvirne slovenske slikanice, ki poteka od 1. septembra do konca leta, pri čemer se glavna dogajanja odvije v obdobju, ko rojstni dan praznuje zbirka Čebelica, najstarejša slikaniška zbirka na Slovenskem. V okviru Festivala izvirne slovenske slikanice se zvrstijo številni dogodki po vsej Sloveniji – razstave slikanic in ilustracij, branja in pripovedovanja. Izvirne slikanice otrokom predstavljajo ustvarjalni tandemi, ki jih sestavljajo priznani avtorji zgodb in ilustracij. Pestro festivalsko

dogajanje poteka v sodelovanju z vrtci, osnovnimi šolami, kulturnimi in drugimi ustanovami ter povezuje različne generacije – najmlajše, njihove starše, babice in dedke, vzgojiteljice, vzgojitelje, učiteljice, učitelje ... Festival je del programa literarnih prireditev, ki ga sofinancira Javna agencija za knjigo Republike Slovenije ter poteka v sodelovanju z Nacionalnim mesecem skupnega branja in Društvom Bralna značka Slovenije – ZPMS.

✉ irena.kolencjanovic@mladinska-knjiga.si
🌐 <https://www.mladinska-knjiga.si/aktualno/festival-slovenske-izvirne-slikanice>

Mladinski literarni festival *Bralnice pod slamnikom*

Festival je vsako leto praznični vrh procesnih prizadevanj za spodbujanje prostočasnega branja prek ustvarjalnih dogodkov, delavnic, srečanj z domačimi in tujimi avtorji, razstav, strokovnih srečanj, gledaliških predstav itd. Bralne spodbude prilagaja zmožnostim in potrebam otrok, njihovim željam in zanimanjem, povezuje jih z drugimi ustvarjalnimi dejavnostmi. Vključuje tudi ranljive skupine mladih. Razvija medgeneracijsko in medkulturno sodelovanje, poudarja strpnost in sožitje ter stremi k večji bralni pismenosti, ki je ključna za splošno razumevanje sveta. Pomemben del festivala je strokovno srečanje, ki je namenjeno mentorjem branja. S predavanji strokovnjaki s področja branja mentorje spodbujajo, da skupaj razmišljajo, na kakšne načine bi lahko branje naredili zanimivejše za tiste, ki

jim knjige niso blizu, oz. kako za branje motivirati še naprej, da v prihodnosti ne bi izgubili bralcev.

Festival poteka med marcem in majem na okoli 80 dogodkih v približno 20 slovenskih krajih. Sodelujejo številni domači in tuji ustvarjalci. Festival organizira Miš založba s pomočjo osmih knjižnic soorganizatorok.

To so: Knjižnica Domžale, Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin, Goriška knjižnica Franceta Bevka, Mestna knjižnica in čitalnica Idrinja, Kosovelova knjižnica Sežana, Mariborska knjižnica, Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota in Knjižnica Mirana Jarca Novo Mesto. Festival je del literarnih prireditev, ki jih sofinancirata Javna agencija za knjigo RS in Občina Domžale.

Bralnice **slamnikom**

✉ festivalmladi.domzale@gmail.com

🌐 www.bralnice.si

Otroški knjižni festival

Otroški knjižni festival na Vodnikovi domačiji, v produkciji Divje misli, je edini specializirani festival v Ljubljani, ki se osredotoča na predstavljanje literature za otroke. Knjižni sejem, ki se ga udeležijo bolj ali manj vse slovenske založbe, ki izdajajo knjige za otroke in mladino, spremlja razgiban program, s katerim želijo otrokom in odraslim približati branje: na oder povabijo predstave, ki temeljijo na knjižnih predlogah, na obisk povabijo prepoznavne avtorje in avtorice, pripravijo razstavo, vsako leto pa festival zaključijo s koncertom za vso družino. Nenazadnje imata v

slovenskem prostoru tudi povezovanje kakovostne glasbe in literature, tudi ko gre za naslavljanje otroške publike, dolgoletno tradicijo.

Enodnevni festival se tradicionalno odvije pred poletnimi počitnicami in družine oskrbi z idejami in knjigami za počitniško branje.

✉ press@divjamisel.org
🌐 <https://www.facebook.com/VodnikovaDomacijaSiska/>

S knjigo preko meja Slovenije

Avstrija

V Avstriji, posebno še na Koroškem, govorijo, berejo, pišejo in se učijo tudi v slovenskem jeziku. Za spodbujanje slovenske bralne kulture je pristojna cela vrsta institucij.

Najstarejša med njimi je **Mohorjeva družba** v Celovcu, ki velja za prvo slovensko založbo in si že vse od njenega nastanka leta 1851 naprej prizadeva za branje v slovenščini. Z izdajanjem cenovno ugodnih knjig v slovenskem jeziku je v nekdanji habsburški monarhiji omogočila širšemu krogu bralk in bralcev branje v materinščini. Danes Mohorjeva še vedno deluje na področju ohranjanja slovenskega jezika v Avstriji in tudi v Sloveniji, hkrati pa je zelo dejavna v promoviranju vrednot večjezičnosti, kar se odraža v izdajanju tako slovenskih kot nemških knjig, otroških knjig v dvojezičnih izdajah ter učbenikov za pouk slovenščine na dvojezičnem avstrijskem območju. Domače avtorice in avtorji v njihovih delih posredujejo regionalne specifičnosti in hkrati skrbijo za revitalizacijo slovenskega jezika.

Leposlovje v slovenščini izdaja tudi **založba Drava**. Didaktizirana besedila izhajajo v reviji **Mladi rod**, ki služi šolarkam in šolarjem v ljudskih šolah kot periodično berilo in je hkrati revija z aktualnimi objavami slovensko pišočin avtoric in avtorjev otroške in mladinske književnosti na tem področju.

Za dostop k avtentičnim slovenskim besedilom osrednjega slovenskega kulturnega prostora so na avstrijskem Koroškem zaslužne knjižnice, predvsem Slovenska študijska knjižnica (SŠK) Slovenske prosvetne zveze. SŠK je edina javna knjižnica s slovenskim gradivom in hkrati največja slovenska knjižnica v Avstriji. Uporabniki SŠK so pripadnice in pripadniki slovenske narodne skupnosti, slovenska prosvetna društva, dvojezične šole in vrtci, ki so razpršeni po vsej avstrijski Koroški. Osrednja vloga knjižice je spodbujanje zgodnje bralne pismenosti in omogočanje dostopa do slovenskih

knjig. Skupine otrok so glede znanja slovenskega jezika zelo heterogene, zato je zelo pomembno, da imajo dostop do ustrezne literature. Številni projekti SŠK, med njimi potujoča knjižnica, ki pripravlja in izposoja (za daljše časovno obdobje) knjižnično gradivo tako vzgojno-izobraževalnim zavodom kot tudi društvom, spodbujajo medkulturni dialog in kulturo sodelovanja. Več projektov poteka v sodelovanju s Slovenijo, npr. *Bralna značka*, *Rastem s knjigo*, *Bodi kul, beri ful*, *Malček Bralček*. Med novejšimi projekti za spodbujanje bralne kulture so *Detektivka v knjižnici* in *Ljudske pripovedke Slovenije in Avstrije*. Projekta *Moja družina bere* in *Pravljične urice z Dadijem in letečo torbo* pa sta stalnica. Projekt *Megamiša* že najmlajšim na inovativen način približa galaksijo Č. R. K., kjer lahko sodelujejo tako učence in učenci z začetniških znanjem slovenščine kot tudi tisti, ki slovenščino že dobro obvladajo. O prebranem lahko preverijo svoje znanje z reševanjem kvizov in tako napredujejo po bralnih

stopnjah. Nagrade za trud jih motivirajo za nadaljnje branje.

Na avstrijskem Štajerskem v okviru Pavlove hiše izhajajo tudi (otroške in mladinske) knjige v slovenščini. V mestu Gradec pa v Štajerski deželni knjižnici deluje **Slovenska čitalnica**, ki ima bogato polico otroške in mladinske književnosti v slovenščini, hkrati pa organizira v sodelovanju s **Pavlovo hišo** (www.pavelhaus.at) razstave ter srečanja s slovenskimi avtoricami in avtorji, tudi za otroke in mladino. Pouk prvega jezika v Gradcu aktivno sodeluje z Bralno značko. Poleti na dvorišču Pavlove hiše deluje Knjižnica pod krošnjami. Prav tako je tudi v Mestni knjižnici Gradec v okviru oddelka za večjezičnost polica s slovenskim otroškim in mladinskim leposlovjem.

Mega Miša:

🌐 <https://megamiša.at>

Slovenska študijska knjižnica:

✉ ssk@celovec.sik.si

🌐 <http://celovec.sik.si/sl/home/>

Slovenska čitalnica v Gradcu:

✉ office@pavelhaus.at

🌐 <http://www.slovenska-citalnica-gradec.si/de/home/>

Mladi rod:

✉ urednistvo@mladirod.at

🌐 www.mladirod.at

S knjigo preko meja Slovenije Hrvaška

Na širjenje bralne kulture v slovenščini med pripadnicami in pripadniki slovenske manjšine na Hrvaškem vpliva predvsem lastna medijska produkcija, nastala v zadnjih dveh desetletjih in večinoma namenjena dejavnostim slovenskih kulturnih društev. Med letoma 2005 in 2011 je izhajal reški mesečnik *Kažipot*, informativno glasilo, ki je poleg dejavnosti društev spremljalo tudi manjšinsko problematiko na Hrvaškem in aktualnosti, povezane s študijem v Sloveniji in statusnimi vprašanji slovenske skupnosti. V določeni meri ga je nadomestil tromesečnik *Sopotja*. Trenutno izhajajo naslednja glasila: *Novi odmev* (tromesečnik, Zagreb); *Sopotja* (tromesečnik, Reka); *Planika* (tromesečnik, Split); *Mavrca* (tromesečnik, Pulj); *Liburnijska priloga* (letopis, Lovran); *Ajdov cvet* (letopis, Umag).

V Karlovcu deluje Osrednja knjižnica za Slovence, ki zelo dobro sodeluje s Knjižnico Mirana Jarca v Novem mestu. Slovenski dom Bazovica ima svojo knjižnico. Bibliobusi v karlovški, istrski in zagrebški županiji delujejo v okviru večjezičnosti, saj se izposojajo knjige širši skupnosti. V hrvaških knjižnicah obstajajo slovenske slikanice, ki so redki primerki starejših izdaj.

Pomembno sodelovanje med hrvaškimi in slovenskimi šolskimi knjižnicami in mladimi bralci zagotovo sloni tudi na meddržavnem projektu **Branje ne pozna meja / Čitanje ne poznaje granice**, ki od leta 2013 živi v okviru Hrvatskega knjižničarskega društva ter Zveze bibliotekarskih društev Slovenije in njene Sekcije za šolske knjižnice.

Zveza slovenskih društev na Hrvaškem in Inštitut za narodnostna vprašanja, enote Reka, sta v letu 2022 začela sodelovati z Bralno značko. Zveza slovenskih društev na Hrvaškem pa že drugo leto zapored izvaja projekt za dvig bralne kulture pri otrocih predšolske in zgodnje šolske starosti (nižji razredi osnovnih šol) in posledično tudi za seznanitev otrok obmejnega prebivalstva s koščkom slovenske otroške literature in kulture. Podoben projekt je pod okriljem Zveze slovenskih društev na Hrvaškem potekal že v letih 2021 in 2022 s pravljičama *Muca Copatarica* in *Maček Muri*. Vanj se je vključilo preko 400 otrok iz vrtcev in osnovnih šol na Hrvaškem s celotnega obmejnega območja. Z izvedbo tega projekta so bili otroci, ki živijo v obmejnem območju, seznanjeni s slovenskim leposlovjem, kulturo in jezikom.

Zveza enkrat letno razpiše tudi literarni natečaj za otroke, nato pa izbrane prispevke enkrat letno objavi v *Sopotju*.

Osrednja knjižnica za Slovence:

✉ sloka@gkka.hr
🌐 http://www.gkka.hr/?page_id=40
e-catalogue: <http://katalog.gkka.hr/>

Zveza slovenskih društev na Hrvaškem:

✉ zveza@slovinci.hr
🌐 www.slovinci.hr

S knjigo preko meja Slovenije Italija

Slovenci v Italiji prebivajo vzdolž celotnega obmejnega prostora med Slovenijo in Italijo. Ob slovenskem šolstvu vseh stopenj imajo mrežo knjižnic, knjigarne pa v Trstu in Gorici, kjer se redno odvijajo predstavitve knjig in razstave. Za bralno kulturo sta pomembni otroški reviji *Galeb*, od leta 1954, in *Pastirček*, od leta 1946. Izhajata mesečno v času šolskega leta. Otroška dramatika je pogosto na repertoarju profesionalnega Slovenskega stalnega gledališča v Trstu in številnih ljubiteljskih skupin in društev po deželi. Otroške oddaje in igre redno predvaja deželna radijska postaja Trst A. Mladinsko literaturo in ilustracije ustvarjajo številni domači avtorji in avtorice, ki objavljajo in so uspešni tudi širše v svetu.

Slovenske založbe v Italiji (**Založništvo tržaškega tiska**, **Zadruga Novi Matajur**, **Mladika**, **Goriška Mohorjeva družba**) redno izdajajo tudi knjige, namenjene mladim bralcem.

V okviru vrtcev in osnovnih šol je zelo razširjena dejavnost branje za **bralno značko**, ki spodbuja k branju kakovostnih mladinskih del in vključuje skoraj celotno šoloobvezno mladino.

Pri širjenju bralne kulture je pomembna **Narodna in študijska knjižnica**, še posebej po odprtju Oddelka za mlade bralce v tržaškem Narodnem domu in prenovljenega goriškega oddelka v Trgovskem domu

v Gorici. Poleg primerne in sodobne gradiva prireja vrsto priložnosti za stik s knjigami, slovenskim jezikom in kulturo: srečanja v okviru projektov **Rojeni za branje** in **Mamin jezik** za malčke do 3. leta starosti, pravljичne urice za otroke od 3. do 8. leta, ki se poleti dogajajo na plaži, ustvarjanje **Legó zgodb**, projekt **Rastem s knjigo**, delavnice kreativnega pisanja ter druge bibliopedagoške dejavnosti za organizirane šolske skupine, razstave ilustratorjev ter srečanja z mladinskimi avtorji.

Galeb:

✉ info@ztt-est.it

🌐 www.ztt-est.it

Pastirček:

✉ mohorjeva@gmail.com

🌐 www.mohorjeva.it

Narodna in študijska knjižnica:

✉ Trst: mladinskioddelek@knjiznica.it

✉ Gorica: gorica@knjiznica.it

🌐 www.knjiznica.it

S knjigo preko meja Slovenije Madžarska

V Porabju na Madžarskem ima pomembno vlogo pri usvajanju in ohranjanju maternega jezika manjšine, pri ozaveščanju narodnostne pripadnosti in razvijanju kulturne identitete narodnostno šolstvo. Posamezne šole imajo šolske knjižnice, kjer si učenci lahko sposodijo knjige v obeh jezikih; slovenske knjige so tudi v mestni knjižnici in Slovenskem kulturnem in informacijskem centru v Monoštru. Porabje od leta 2000 vsaka dva tedna obišče [bibliobus](#) Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota, ki od leta 2017 v Porabju organizira tudi pravljične večere. Z obiski avtorjev seže med porabske osnovnošolce literarni festival Oko besede, dolgoletno tradicijo srečanj z ustvarjalci in bogatenja knjižnih fondov pa ima med otroki in mladimi tudi Bralna značka.

Za bralno kulturo med mladimi je posebej pomemben edini slovenski časopis na Madžarskem **Porabje**, ki informira porabske Slovence o aktualnih dogodkih v maternem jeziku. Izhaja vsak teden, članki so v knjižni slovenščini in porabskem narečju. Od leta 2021 je časopis bogatejši za otroško prilogo **Mlado Porabje**, ki izhaja štirikrat letno (po letnih časih). S soustvarjanjem vsebin mladi vidno prispevajo k jezikovni pestrosti v zamejstvu.

ČASOPIS **PORABJE**

Za kulturno dogajanje v Porabju skrbi Zveza Slovencev na Madžarskem (različna srečanja, predstavitve knjig, pravljične urice, pogovori o aktualnih temah), v letu 2022 so izvedli tudi

literarni natečaj **Porabske litere**. Za knjižno ustvarjanje v Porabju je izjemnega pomena **zbirka Med Rabo in Muro**, ki v 20-ih letih izhajanja ni postala le pomemben del porabske in s tem vseslovenske literarne produkcije, ampak tudi svojevrsten duhovni most, ki povezuje Slovence na Madžarskem z matičnim jezikovno-kulturnim prostorom.

Pri širjenju bralne kulture v šolski prostor pomembno posegata publikaciji Inštituta za narodnostna vprašanja *Porabje z otroškimi očmi*, *malo drugačen pogled* in *Vodnik po Porabju*, ki pri učencih spodbujata medgeneracijsko sodelovanje, hkrati pa učitelje in učence vabita k aktivnemu digitalnemu branju. Za učence in učitelje skrbi tudi Zavod RS za šolstvo, ki s pomočjo učiteljev

načrtuje, uvaja in spremlja vsebine, ki omogočajo dvig bralne pismenosti v Porabju.

Zveza Slovencev na Madžarskem:

✉ zvezaslovencev@gmail.com

🌐 <https://www.zveza.hu/sl/>

Državna slovenska samouprava

✉ samouprava@slovinci.hu

🌐 <https://slovinci.hu/sl/kezdolap-slovenscina/>

Slovenia
LOVES
reading

La Slovenia
AMA
leggere

Slowenien
LIEST
gern

